

RELACION

PËR

PROPOZIMIN E PROJEKTLIGJIT “PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES SË FINANCIMIT NDËRMJET REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, REPUBLIKËS SË MALIT TË ZI DHE KOMISIONIT EVROPIAN PËR PROGRAMIN E VEPRIMIT TË BASHKËPUNIMIT NDËRKUFITAR IPA II, MALI I ZI - SHQIPËRI, ALOKIMET E VITIT 2017”

I. QËLLIMI I PROJEKTAKTIT DHE OBJEKTIVAT QË SYNOHEN TË ARRIHEN

Qëllimi i këtij projektligji është të miratojë propozimin e projektligjit për ratifikimin e marrëveshjes së financimit ndërmjet Republikës së Shqipërisë, Republikës së Malit të Zi dhe Komisionit Evropian për programin e veprimit të bashkëpunimit ndërkufitar IPA II, Mali i Zi - Shqipëri, alokimet e vitit 2017.

Marrëveshja e financimit është miratuar në parim nga ana e Këshillit të Ministrave nëpërmjet vendimit nr.679, datë 14.11.2018, “Për miratimin, në parim, të marrëveshjes së financimit ndërmjet Republikës së Shqipërisë, Republikës së Malit të Zi dhe Komisionit Evropian për programin e veprimit të bashkëpunimit ndërkufitar IPA II, Mali i Zi - Shqipëri, alokimet e vitit 2017”.

Marrëveshja është nënshkruar për palën shqiptare nga ana e ministrit për Evropën dhe Punët e Jashtme, më 14 dhjetor 2018.

Programi BNK Mali i Zi - Shqipëri 2014 - 2020 u miratua nga Komisioni me vendimin zbatues C(2014) 9352, të datës 10.12.2014. Alokimet e vitit 2017 për këtë program financohen nga një grant i Bashkimit Evropian nëpërmjet instrumentit IPA II, me një vlerë prej 1 190 000 eurosh për të dyja vendet, por, duke marrë parasysh edhe bashkëfinancimin kombëtar të të dyja shteteve (210 000 euro bashkërisht), buxheti i përgjithshëm i programit për vitin 2017 arrin vlerën e 1 400 000 eurove.

Sqarojmë se, në total, kontributi që do të japë Bashkimi Evropian për zbatimin e përbashkët të programit Mali i Zi – Shqipëri, për periudhën 2014 - 2020, arrin vlerën e 11 900 000 eurove, por alokimet e mëtejshme do të jenë subjekt i nënshkrimit të marrëveshjeve të tjera financiare ndërmjet vendit tonë, Malit të Zi dhe Komisionit Evropian. Sjellim në vëmendje se, tri marrëveshje të tjera financimi janë konkluduar ndërmjet palëve për të njëjtin program (për alokimet

e viteve 2014, 2015 e 2016), të cilat janë ratifikuar edhe nga Kuvendi i Republikës së Shqipërisë (ligji nr.31/2016 dhe ligji nr.78/2018).

Përfitues të këtij programi do të jenë zonat, si më poshtë vijon:

Në Malin e Zi: *Andrijeвица, Berane, Petnjica, Plavë, Gucia, Rozhajë, Podgoricë, Cetinje, Danilovgrad, Budva, Bar dhe Ulqin.*

Në Shqipëri: Shkodra, Lezha, Rrethi i Tropojës.

Programi i bashkëpunimit Mali i Zi - Shqipëri ka për qëllim kryesor të kontribuojë në zhvillimin social-ekonomik të zonave ndërkufitare dhe të rrisë bashkëpunimin ndërmjet dy vendeve nëpërmjet ndërhyrjeve të përbashkëta. Ky program mbështet gjithashtu shkëmbimin e përvojës dhe njohurive ndërmjet përfituesve, si dhe përmirësimin e politikave publike ndërmjet autoriteteve kombëtare, rajonale e lokale në zonën e programit. Programi në fjalë mbulon një territor prej 11 970 km², me një popullsi prej rreth 749 257 banorë.

Duke marrë parasysh aspektet problematike që ndikojnë në ekonominë e zonës dhe zhvillimin e saj të qëndrueshëm, programi do të fokusohet në prioritetet e mëposhtme tematike:

1. Nxitja e turizmit dhe e trashëgimisë kulturore e natyrore;
2. Mbrojtja e mjedisit, nxitja e përshtatjes dhe e lehtësimit ndaj ndryshimeve klimatike, parandalimi dhe menaxhimi i rrezikut;
3. Nxitja e punësimit, lëvizjes gjeografike të punonjësve dhe e përfshirjes sociale e kulturore përtej kufirit.

Një tjetër aks prioritar do t'i dedikohet asistencës teknike prej rreth 1 190 000 eurosh për të gjithë periudhën e zbatimit 2014-2020, për të dyja vendet, duke përbërë 10% të buxhetit të përgjithshëm të programit. Kjo asistencë do të përdoret kryesisht për zbatimin efektiv, transparent e në kohë të programit të bashkëpunimit ndërkufitar nga ana e strukturave kombëtare dhe atyre teknike.

Marrëveshja e financimit për këtë program përbëhet nga 9 pjesë:

- a) Këto kushte të veçanta;
- b) Shtojca I: Programi i veprimit CBC Mali i Zi - Shqipëri për vitet 2015, 2016, 2017;
- c) Shtojca IA: Programi IPA II BNK 2014-2020 ndërmjet Malit të Zi dhe Republikës së Shqipërisë;
- d) Shtojca II: Kushtet e përgjithshme;

- e) Shtojca III: Modeli i raportit vjetor BNK për zbatimin e asistencës IPA II në përputhje me nenin 80 të marrëveshjes kuadër;
- f) Shtojca IIIA: Modeli i raportit vjetor për zbatimin e asistencës IPA II në përputhje me nenet 58 e 59 (1), të marrëveshjes kuadër;
- g) Shtojca IV: Modeli i raportit financiar sipas nenit 59 (2), të marrëveshjes kuadër;
- h) Shtojca V: Specifikimet minimale të sistemit të kontabilitetit me bazë aktuale;
- i) Shtojca VI: Masat *ad hoc* për besimin e detyrave të zbatimit të buxhetit nën këtë program.

Programi i veprimit të bashkëpunimit ndërkufitar Mali i Zi – Shqipëri, për vitet 2015-2017 (shtojca I), përmban një përshkrim të modaliteteve të zbatimit të programit, përfshirë alokimet për secilin vit financiar, prioritetet e programit, kushtet e thirrjeve për projektpropozime dhe monitorimin e performancës së programit.

Programi i bashkëpunimit (shtojca IA) përmban një analizë të karakteristikave kryesore të territorit të lejueshëm, prioritetëve dhe ofron një pasqyrë të sfidave të zhvillimit që rrethojnë zonën e programit, të cilat mund të trajtohen nëpërmjet projekteve të përbashkëta.

Një pjesë e rëndësishme e marrëveshjes janë edhe kushtet e përgjithshme (shtojca II), ku parashikohen përgjegjësitë dhe strukturat zbatuese të programit. Ky program do të zbatohet me menaxhim indirekt nga Mali i Zi dhe autoriteti kontraktues do të jetë Drejtoria e Financave dhe Administrimit të Fondeve të Ndihmës së Bashkimit Evropian (CFCU) në Ministrinë Malazeze të Financave.

Shtojcat III, IIIA dhe IV të marrëveshjes paraqesin modelet e raportit vjetor të zbatimit për secilin program të bashkëpunimit ndërkufitar, përfshirë dhe një raport të përbashkët për të gjitha programet e bashkëpunimit ndërkufitar që përfiton vendi ynë, pavarësisht zbatimit nën menaxhimin indirekt apo direkt nga ana e Komisionit Evropian.

Shtojca V parashikon kushtet që përfituesi IPA II duhet të plotësojë për ngritjen e sistemit të kontabilitetit.

Shtojca VI parashikon masat *ad hoc* për besimin e detyrave të zbatimit të buxhetit nën këtë program, përveç detyrave të përfituesit IPA II, që është autoriteti kontraktues lidhur me besimin e detyrave të zbatimit të buxhetit të parashikuar në këtë marrëveshje financiare, në veçanti, shtojcën II.

Mali i Zi dhe Shqipëria do të bashkëpunojnë ngushtë me njëri-tjetrin për koordinimin, menaxhimin dhe mbikëqyrjen e zbatimit të programit. Struktura institucionale e programit është e përbërë nga autoriteti kontraktues i programit (Mali i Zi), Komiteti i Përbashkët i Monitorimit, sekretariati i përbashkët teknik, si dhe koordinatorët kombëtarë të fondeve IPA të të dyja vendeve përfituese.

II. VLERËSIMI I PROJEKTAKTIT NË RAPORT ME PROGRAMIN POLITIK TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, ME PROGRAMIN ANALITIK TË AKTEVE DHE DOKUMENTE TË TJERA POLITIKE

Miratimi i këtij projektligji është parashikuar në programin analitik të projektakteve të Këshillit të Ministrave për vitin 2019.

III. ARGUMENTIMI I PROJEKTAKTIT LIDHUR ME PËRPARËSITË, PROBLEMATIKAT, EFEKTET E PRITSHME

Ratifikimi i kësaj marrëveshjeje financimi do të mundësojë zbatimin e përbashkët të projekteve në të ardhmen ndërmjet Malit të Zi dhe Shqipërisë, sipas prioriteteve të përcaktuara në program, duke u mundësuar në këtë mënyrë aktorëve rajonalë dhe vendorë nga të dyja vendet të shkëmbejnë jo vetëm njohuritë dhe përvojat, por edhe të prodhojnë rezultate të dukshme e një efekt të matshëm për sektorin social-ekonomik.

Programi i bashkëpunimit Mali i Zi - Shqipëri ka reflektuar rëndësinë që Bashkimi Evropian u kushton çështjeve horizontale dhe ndërsektoriale. Çështje të tilla janë reflektuar në të gjitha prioritetet e zgjedhura për programin, si: krijimi i partneriteteve ndërkufitare, “autorësia” vendore dhe mundësitë e barabarta, garantimi i mosdiskriminimit të minoriteteve dhe të kategorive të cenueshme, pjesëmarrja e organizatave të shoqërisë civile, mbrojtja e mjedisit, të drejtat gjinore etj. Programi është në përputhje të plotë me strategjinë e Bashkimit Evropian për rajonin e Adriatikut dhe Jonit dhe të dyja vendet mund të zbatojnë projekte strategjike të përbashkëta në kuadër të strategjisë makrorajonale, në të cilën bëjnë pjesë.

Lidhur me evidentimin e problematikave, ashtu si në çdo program tjetër të bashkëpunimit ndërkufitar, problematika kryesore pas miratimit të projektvendimit, do të lidhet kryesisht me mundësitë dhe kapacitetet e përfituesve shqiptarë për përthithjen, hartimin e projektpropozimeve dhe zbatimin me sukses të projekteve të financuara nga ky program. Ndaj, në vazhdim, puna e Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme do fokusohet në mbështetjen e përfituesve shqiptarë për hartimin dhe zbatimin e suksesshëm të projekteve.

IV. VLERËSIMI I LIGJSHMËRISË, KUSHTETUTSHMËRISË DHE HARMONIZIMI ME LEGJISLACIONIN NË FUQI VENDAS E NDËRKOMBËTAR

Ky projektligj është në përputhje me nenet 78, 83, pika 1, dhe 121, pika 1, të Kushtetutës.

V. VLERËSIMI I SHKALLËS SË PËRAFRIMIT ME *ACQUIS COMMUNAUTAIRE* (PËR PROJEKTAKTET NORMATIVE)

Ky projektligj nuk përafron në vetvete me ndonjë akt të legjislacionit të Bashkimit Evropian.

VI. PËRMBLEDHJE SHPJEGUESE E PËRMBAJTJES SË PROJEKTAKTIT

Ky projektligj parashikon ratifikimin nga Kuvendi të marrëveshjes së financimit ndërmjet Republikës së Shqipërisë, Republikës së Malit të Zi dhe Komisionit Evropian për Programin e Veprimit të Bashkëpunimit Ndërkufitar IPA II, Mali i Zi – Shqipëri, për vitet 2015 - 2017, alokimet për vitin 2017, me një vlerë prej 1 400 000 eurosh (përfshirë bashkëfinancimin), për të dyja vendet. Ky buxhet do të përdoret për financimin e projekteve sipas akseve prioritare të paraqitura në pikën 1 të këtij relacioni. Projektet përzgjidhen pas një procesi transparent aplikimi.

VII. INSTITUCIONET DHE ORGANET QË NGARKOHEN PËR ZBATIMIN E PROJEKTAKTIT

Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme ngarkohet për zbatimin e projektligjit, në cilësinë e saj si koordinatorë kombëtarë e asistencës së Bashkimit Evropian për Shqipërinë.

VIII. PERSONAT DHE INSTITUCIONET QË KANË KONTRIBUAR NË HARTIMIN E PROJEKTAKTIT

Projektligji u hartua nga Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme.

Në lidhje me zbatimin e ligjit nr.146/2014, “Për njoftimin dhe konsultimin publik”, theksojmë se përpara miratimit të programit është marrë iniciativa për konsultimin publik të përmbajtjes së tij. Procesi ka filluar në fillim të muajit korrik të vitit 2013 dhe vazhdoi deri në fund të muajit maj 2014. Gjatë

kësaj periudhe janë hartuar dhe shpërndarë pyetësorë për palët e interesuara, OSHC-të dhe institucionet në nivel lokal e qendror për të mbështetur analizat *PESTLE* dhe *SËOT* për programin. Gjithashtu, janë organizuar një sërë takimesh informuese me të gjitha palët e interesuara, përfshirë institucionet vendore që mbulohen nga programi dhe ministritë e linjës.

IX. RAPORTI I VLERËSIMIT TË TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE BUXHETORE

Ende nuk mund të shprehem saktësisht lidhur me efektet konkrete financiare në buxhet, por, duke marrë parasysh se përfitimi financiar i të dyja vendeve do të jetë përafërsisht i barabartë, pritet që vendi ynë të përfitojë shumën prej rreth 600 000 eurosh nga nënshkrimi i kësaj marrëveshjeje. Theksojmë se, përfitues të këtij programi nuk do të jenë vetëm institucionet shtetërore buxhetore, por edhe organizata e shoqata të tjera jofitimprurëse (të cilat nuk ndikojnë në të ardhurat dhe shpenzimet buxhetore). Sjellim në vëmendje se raporti i financimit të çdo projekti të financuar nga kjo marrëveshje (përveç projektit të asistencës teknike) është në raportin 85% grant i Bashkimit Evropian dhe 15% bashkëfinancim kombëtar.

KËSHILLI I MINISTRAVE